

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
Парасковіївської спеціальної школи №40
Донецької обласної ради
протокол № 1 від 27.08.2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Парасковіївської спеціальної
школи №40 Донецької обласної ради
Олександр Василенко
Олександр ВАСИЛЕНКО
Наказ № 64-од від 27.08.2025р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА **Парасковіївської спеціальної школи № 40** **Донецької обласної ради** **на 2025 / 2026 навчальний рік**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Парасковіївська спеціальна школа № 40 Донецької обласної ради (далі заклад) є спеціальним закладом загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття базової загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами, що зумовлені порушеннями інтелектуального розвитку, заклад перебуває в управлінні Донецької обласної ради.

Заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Положенням про спеціальну школу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 221, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, розпорядженнями голови облдержадміністрації, рішеннями обласної ради та Статутом закладу.

Метою спеціальної школи є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Головними завданнями закладу є:

- ✓ забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими стійкими фізичними, психічними, інтелектуальними, сенсорними порушеннями, на здобуття базової середньої освіти з урахуванням особливостей їх психофізичного розвитку;
- ✓ забезпечення в освітньому процесі системного психолого-педагогічного супроводження з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку учнів;
- ✓ розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого та критичного мислення учнів (вихованців); здійснення їх допрофесійної підготовки та соціалізації;
- ✓ сприяння засвоєнню учнями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- ✓ сприяння всебічному розвитку учнів (вихованців);
- ✓ сприяння набуттю учнями ключових компетентностей, запровадження педагогіки партнерства;
- ✓ надання консультацій батькам або іншим законним представникам учня з метою забезпечення їх активної участі в освітньому процесі.

Напрями діяльності закладу:

- ✓ забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці;
- ✓ належне кадрове, матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу;
- ✓ створення безпечного освітнього середовища вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- ✓ формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору;

- ✓ забезпечення відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- ✓ застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти;
- ✓ використання сучасних освітніх технологій організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти;
- ✓ забезпечення постійного підвищення професійного рівня педагогічних працівників;
- ✓ співпраця з батьками та громадськими організаціями;
- ✓ розвиток міжрегіонального партнерства;
- ✓ популяризація досвіду інноваційної діяльності закладу.

Учасниками освітнього процесу в закладі є:

- ✓ здобувачі освіти;
- ✓ педагогічні працівники;
- ✓ фізичні особи, які провадять освітню діяльність;
- ✓ батьки здобувачів освіти або їх законні представники;
- ✓ інші працівники закладу.

II. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ В 2025/2026 Н.Р.

- ✓ Конституція України (ст.53);

Закони України:

- ✓ «Про освіту» (від 05 вересня 2017р. № 2145-VII);
- ✓ «Про повну загальну середню освіту» (від 16 січня 2020р. № 463-IX);
- ✓ "Про охорону дитинства", 26.04 2001р. № 2402-III (зі змінами)
- ✓ «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;
- ✓ «Про внесення зміни до розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (19.06.2022р. № 2315 – IX).

Укази Президента України:

- ✓ від 25.05.2020р. № 195/2020 «Про національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»;
- ✓ від 24.02.2022р. № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»;
- ✓ від 16.03.2022р. № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- ✓ від 14.07.2025р. № 478/2025 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Постанови Кабінету Міністрів України:

- ✓ від 23.04.2003 № 585 «Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей з особливими освітніми потребами (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 780 (780-2010-п) від 27.08.2010, № 753 (753-2016-п) від 26.10.2016, № 773 (773-2019-п від 21.08.2019, № 983 (983-2020-п) від 21.10.2020;

- ✓ від 26.10.2016 № 753 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585»;
- ✓ від 06.03.2019 № 221 «Про затвердження Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр»;
- ✓ від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»;
- ✓ від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»;
- ✓ від 03.11.2021 № 1131 «Порядок проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти»;
- ✓ від 30.08.2022 № 979 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України з питань діяльності спеціальних закладів загальної середньої освіти».

Постанови Міністерства освіти і науки України:

- ✓ Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2013р. № 607;
- ✓ Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019р. № 688);
- ✓ Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020р. № 898;
- ✓ Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. № 1392.

Нова українська школа:

- ✓ Розпорядження КМ України від 14.12.2016р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- ✓ Розпорядження КМ України від 13.12.2017р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- ✓ наказ МОН України від 20.08.2018р. № 923 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу в Новій українській школі»;
- ✓ наказ МОН України від 07.12.2018р. № 1362 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів Нової української школи» (зі змінами від 09.01.2020р. № 21; від 02.09.2020р. № 1096);
- ✓ наказ МОН України від 13.07.2021р. № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказ МОН України від 02.08.2024р. № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;

Накази Міністерства освіти і науки України:

- ✓ від 20.02.2002р. № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і

виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» із змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки № 808 від 03.06.2025»;

✓ від 14.07.2015р. № 762 «Порядок переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019р. № 621), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015р. за № 924/27369 (зі змінами);

✓ від 18.06.2018р. № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої та дошкільної освіти»;

✓ від 16.08.2018р. № 831 «Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти»;

✓ від 25.06.2018р. № 676 "Про затвердження Інструкції з діловодства у закладах загальної середньої освіти" (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2018р. № 1028/32480);

✓ від 08.09.2020р. № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»;

✓ від 29.03.2022р. № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;

✓ від 28.03.2022р. № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»;

✓ від 26.04.2022р. № 383 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами»;

✓ від 28.07.2022р. № 672 «Про внесення змін у додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.04.2022р. № 383»;

✓ від 09.09.2022р. № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників»;

Типові освітні програми:

Накази Міністерства освіти і науки України:

✓ від 19.09.2022р. № 836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

✓ від 07.12.2021р. № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (таблиця 14);

✓ від 12.06.2018р. № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами».

Накази Міністерства охорони здоров'я України:

✓ від 20.02.2013р. № 144 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»;

Листи Міністерства освіти і науки України:

- ✓ від 01.02.2018р. № 1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- ✓ від 17.09.2019р. № 1/9-581 «Про застосування державної мови в освітньому процесі»;
- ✓ від 04.03.2020р. № 1/9-141 «Щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ від 22.06.22р. № 1/6885-22 «Щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному зі збройною агресією російської федерації на території України».
- ✓ від 22.08.25 року № 1/17526-25 «Про організацію 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти».

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу:

- ✓ Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку /Навчально-методичний посібник/ авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, С.В. Трикоз та ін. – К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. – 88 с.;
- ✓ Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку /Навчально-методичний посібник/ авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, С.В. Трикоз, І.В. Гладченко та ін.. Рекомендовано вченою радою Інституту спеціальної педагогіки НАПН України (протокол № 4 від 09.10.2019р.).

ІІІ. СТРУКТУРА ТА РЕЖИМ РОБОТИ ЗАКЛАДУ НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

3.1. Структура навчального року

3.1.1. Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

ПЕРІОДИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ	ПОЧАТОК	КІНЕЦЬ
<i>НАВЧАЛЬНИЙ РІК</i>	01.09.2025р.	30.05.2026р.
<i>I СЕМЕСТР</i>	01.09.2025р.	26.12.2025р.
<i>II СЕМЕСТР</i>	12.01.2026р.	29.05.2026р.

3.1.2. Канікулярні періоди 2025/2026 навчального року:

ПЕРІОД	ПОЧАТОК	КІНЕЦЬ	КІЛЬКІСТЬ ДНІВ
<i>ОСІННІ КАНІКУЛИ</i>	27.10.2025р.	02.11.2025р.	7
<i>ЗИМОВІ КАНІКУЛИ</i>	27.12.2025р.	11.01.2026р.	16

ВЕСНЯНІ КАНІКУЛИ	23.03.2026р.	29.03.202 р.	7
-------------------------	--------------	--------------	---

Всього - 175 навчальних днів

3.2. Режим роботи закладу під час воєнного стану в Україні

Освітній процес у Парасковіївській спеціальній школі № 40 Донецької обласної ради в 2025/2026 навчальному році організовано у дистанційному форматі.

У навчальному закладі визначений п'ятиденний робочий тиждень. Педагоги працюють дистанційно за місцем тимчасового перебування. Адміністрація, бухгалтерія працюють щодня дистанційно відповідно графіка роботи.

Корекційно-розвитковий процес, психолого-педагогічний супровід (індивідуальні консультації для учнів та їх батьків), консультативний пункт, психолого-педагогічний консилиум закладу працюють дистанційно.

Виховний процес, ведення документації здійснюють вчителі та вихователі під керівництвом заступників директора з навчально-виховної роботи та виховної роботи.

Під час роботи у дистанційному режимі навчальні заняття можуть проводитися:

- у синхронному режимі (всі учасники освітнього процесу одночасно перебувають у веб-середовищі);
- в асинхронному режимі (освітній процес здійснюється за зручним для вчителів та учнів графіком).

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру *безперервна тривалість початкових занять* при організації дистанційного навчання у синхронному режимі не перевищує:

1-2 класи - 2 навчальних заняття по 30 хвилин або 3 по 20 хвилин;

3-4 класи - 2 навчальних заняття по 45 хвилин або 3 по 30 хвилин, або 4 по 20 хвилин;

5-6 класи - 2 навчальних заняття по 45 хвилин або 3 по 35 хвилин, або 4 по 25 хвилин;

7-9 класи - 2 навчальних заняття по 45 хвилин або 3 по 40 хвилин, або 4 по 30 хвилин, або 5 по 25 хвилин;

10 класи - 2 навчальних заняття по 45 хвилин або 3 по 40 хвилин, або 4 по 35 хвилин, або 5 по 30 хвилин, або 6 по 25 хвилин.

Фізкультхвилинки та перерви після кожного заняття проводяться із застосуванням вправ з рухової активності та гімнастики для очей.

Для організації освітнього процесу використовуються технології дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу.

Засоби комунікації:

- ✓ розміщення завдань та рекомендацій на сайті закладу;
- ✓ веб-сервіс дистанційного навчання Google Classroom, платформа Google Meet;
- ✓ створення груп учнями, батьками у соціальних мережах (Viber, Telegram, WhatsApp тощо) з метою використання для презентації навчального матеріалу для асинхронного опрацювання, швидкого обміну інформацією, оголошень, неформального спілкування, організації зворотнього зв'язку;
- ✓ спілкування в телефонному режимі;
- ✓ листування через електронну пошту тощо.

Особливості роботи педагогічного та обслуговуючого персоналу:

- ✓ дотримання алгоритму дій на випадок сигналу «Повітряна тривога» та інших надзвичайних ситуацій;
- ✓ наради, педради, інші методичні заходи проводяться онлайн;
- ✓ контроль за відвідуванням учнями занять здійснюють класні керівники та вихователі.

3.3. Мережа класів та контингент

Ліцензований обсяг: 170. Фактична кількість станом на 01.09.2025р.: 85 учні.
Функціонуватиме 12 класів, учнів - 85;

1-4 класи - 1 клас (з них 1 клас-комплект: 2кл.+3кл.), 7 учнів;

5-10 класи - 11 класів, 78 учнів.

Рік навчання	Клас	Кількість учнів	З них		Контингент учнів	Мова навчання
			Дівчат	Хлопців		
2	Клас-комплект	1	-	1	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
3	(2кл.+3кл.)	6	6	-	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
6	6-А	7	4	3	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
	6-Б	6	2	4	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
7	7кл.	6	3	3	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
8	8-А	8	2	6	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
	8-Б	7	2	5	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
9	9 -А	8	2	6	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
	9-Б	8	4	4	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
	9-В	7	2	5	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
10	10-А	7	1	6	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
	10-Б	7	4	3	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
	10-В	7	6	1	Інтелектуальні порушення легкого ступеня	українська
	Всього	85	38	47		

Мережа класів та їх гранична наповнюваність установлюється відповідно до Положення про спеціальну школу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 221. Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів установлюється відповідно до Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 20 лютого 2002 року № 128 (зі змінами внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2025 року № 808).

Організація освітнього процесу здійснюється з урахуванням особливостей психофізичного розвитку контингенту учнів, відповідного режиму дня, що забезпечує системність освітнього процесу та реабілітаційних заходів і відповідає санітарно-гігієнічним вимогам, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013р. № 144 «Про затвердження Державних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»».

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Організація освітнього процесу в закладі

Освітній процес у закладі здійснюється з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учнів і спрямовується на розвиток особистості учня шляхом формування та застосування його компетентностей, та має корекційну спрямованість. Шляхом індивідуального та диференційованого підходів освітній процес забезпечує корекцію порушень розвитку особистості, засвоєння освітньої програми, розвиток творчих здібностей та подальшу соціалізацію.

Заклад розробляє та використовує в освітній діяльності Освітню програму, яка розроблена:

✓ для 1-4 класів відповідно до типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О.В.), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022р. № 836;

✓ для 5-8 класів відповідно до типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021р. № 1317;

✓ для 9-10 класів відповідно до для типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018р. № 627.

Освітня програма закладу є наскрізною і охоплює освіту:

I рівень повної загальної середньої освіти – початкова освіта тривалістю чотири роки і має такі цикли:

- ✓ перший цикл початкової освіти – адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- ✓ другий цикл початкової освіти – основний (3-4 роки навчання);

II рівень повної загальної середньої освіти – базова середня освіта тривалістю шість років і має такі цикли:

- ✓ перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний (5-6 роки навчання);
- ✓ другий цикл базової середньої освіти – базове предметне навчання (7-10 роки навчання).

Освітню програму закладу побудовано із урахуванням таких принципів:

- ✓ дитиноцентрованості і природовідповідності;
- ✓ корекційно-розвиткової спрямованості навчання;
- ✓ узгодження цілей, змісту й очікуваних результатів навчання;
- ✓ науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- ✓ наступності і перспективності навчання;
- ✓ взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- ✓ логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- ✓ можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- ✓ творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- ✓ адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма закладу окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти, Державним стандартом базової середньої освіти, Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти та типовими освітніми програмами.

Освітня програма закладу визначає:

- ✓ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою відповідного рівня базової загальної середньої освіти;
- ✓ загальний обсяг навчального навантаження на кожному циклі: адаптаційно-ігровому, основному, адаптаційному циклах та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання, який поданий у рамках типових навчальних планів;
- ✓ форми організації освітнього процесу;
- ✓ інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітня програма закладу включає:

- ✓ річні навчальні плани (відповідно років навчання);
- ✓ перелік навчальних та модельних програм;
- ✓ перелік програм з корекційно-розвиткової роботи.

4.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою відповідного рівня повної загальної середньої освіти

Зарахування учнів до закладу, переведення до іншого закладу освіти та відрахування здійснюються у порядку, встановленому Міністерством освіти і науки

України від 16.08.2018р. № 831 «Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти» (далі – Порядок).

До закладу зараховуються особи, які мають:

- легке порушення інтелектуального розвитку;
- помірне порушення інтелектуального розвитку;
- інтелектуальні порушення у поєднанні з тяжкими порушеннями мовлення;
- синдром Дауна.

Зарахування до закладу здійснюється відповідно до наказу директора, що видається на підставі заяви про зарахування одного з батьків дитини або інших законних представників чи повнолітньої особи, поданої особисто та за умови наявності повного пакета документів відповідно до Порядку.

Під час зарахування не допускається дискримінація за будь-якою ознакою, у тому числі за місцем проживання. У разі необхідності учні можуть зараховуватися або переводитися до іншого класу протягом навчального року на підставі: висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (ІРЦ); заяви одного з батьків; рішення педагогічної ради.

При зарахуванні дітей до закладу допускається перевищення віку дітей, встановленого для загальноосвітніх навчальних закладів. Для зарахування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, окрім зазначених, подаються документи, визначені чинним законодавством України. Діти із порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня можуть навчатися в окремих класах закладу.

Забезпечення безперервності здобуття освіти дітьми в умовах воєнного стану

В умовах воєнного стану важливо забезпечити права дітей, які внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації вимушено опинилися за межами України, дітей з тимчасово окупованих територій на безперервне здобуття освіти; надати можливість українським дітям, які наразі перебувають в інших країнах, продовжити навчатись за українською програмою; сприяти тому, щоб українські діти не втрачали зв'язок з Україною і могли продовжити здобуття освіти в Україні. За умови відсутності будь-яких відомостей щодо місця проживання чи місцеперебування учнів з їх числа, утриматись від їх відрахування із закладу і зберігати їхні особові справи та результати оцінювання попередніх років. За наявності таких учнів, здійснювати заходи зі встановлення зв'язку з ними або їхніми батьками, іншими законними представниками. Під час організації навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування і України, враховувати те, що вони опановують дві освітні програми одночасно, що може призвести до збільшення навчального навантаження на дітей та, як наслідок, погіршення їхнього стану здоров'я. Для запобігання перевантаження, враховуючи подвійне освітнє навантаження на дітей, рекомендовано використовувати онлайн-формат для українознавчих дисциплін (українська мова, література, історія України), а також онлайн-консультації та асинхронний режим навчання з використанням відеоматеріалів і презентацій для інших предметів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання на рівні початкової освіти (1-2, 3-4-ті класи).

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти.

Метою початкової освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи. Вимоги до дітей з інтелектуальними порушеннями, котрі розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Для дітей з інтелектуальними порушеннями предметні компетентності мають диференційований характер. Це означає, що вони розробляються з урахуванням різних рівнів порушень, зокрема для дітей з легким та помірним ступенем. Такий підхід дозволяє максимально врахувати здатність до навчання кожної дитини, забезпечуючи індивідуалізований освітній процес. Типова освітня програма для 1-2 класів зберігає наступність із дошкільним періодом дитинства, забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, розвитку пізнавальної діяльності, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Типова освітня програма для 3-4 класів, є логічним продовженням Типової освітньої програми для 1-2 класів та окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями доступних результатів навчання. Упродовж навчання в початковій школі учні навчаються способам самоконтролю, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання на рівні базової середньої освіти (5-6, 7-10-ті класи).

Базова середня освіта це другий рівень повної загальної середньої освіти.

Метою базової загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання та соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві, цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, Типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня/учениці). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія,

затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

4.3. Річний навчальний план Парасковіївської спеціальної школи №40 Донецької обласної ради.

Загальна спрямованість освітнього процесу в школі ґрунтується на засадах особистісно орієнтованого і компетентнісного підходів, що окреслює коло знань та види діяльності, які повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Річний навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти, передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. У робочих навчальних планах окреслено детальний розподіл навчального навантаження на тиждень.

Річний навчальний план початкової освіти з українською мовою навчання для дітей з інтелектуальними порушеннями 2,3-х класів складено відповідно до Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1-4 класів з порушеннями інтелектуального розвитку, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022р. № 836. **(Додаток 1).**

Річний навчальний план для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання для 6-8-х класів складено відповідно до Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступенів для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН від 07.12.2021р. № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5 -10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (таблиця 14). **(Додатки 2,3).**

Річний навчальний план для дітей з інтелектуальними порушеннями з українською мовою навчання для 8-10-х класів складено відповідно до Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступенів для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018р. № 627 (таблиця 18) **(Додаток 4).**

Загальна кількість годин робочого навчального плану:

2+3 клас – 33 години на тиждень (1155 год./навч. рік)

6-А,Б класи – 72 години на тиждень (25200 год./навч. рік);

7 клас – 38 годин на тиждень (1330 год./навч. рік);

8-А,Б класи – 78 годин на тиждень (2730 год./навч. рік);

9-А,Б,В класи – 111 годин на тиждень (3885 год./навч. рік);

10-А,Б,В класи – 111 годин на тиждень (3885 год./навч. рік).

Структура навчального плану включає в себе інваріантну та варіативну складові.

Інваріантна складова навчального плану формується на державному рівні і є обов'язковою для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти, у яких навчаються діти з особливими освітніми потребами незалежно від їх підпорядкування, видів і форм власності. Вона передбачає реалізацію освітніх галузей навчального плану через навчальні предмети і корекційно–розвиткові заняття, що

зумовлено особливістю організації освітнього процесу з учнями, які мають порушення інтелектуального розвитку.

Розподіл предметів/інтегрованих курсів інваріантної складової навчального плану.

В робочому навчальному плані зазначений перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів інваріантної складової для реалізації кожної освітньої галузі:

Освітня галузь	Класи	Предмети для реалізації кожної освітньої галузі
		Класи, де навчаються діти з порушеннями розумового розвитку легкого ступня
Мовно-літературна	1-4	Українська мова Літературне читання
Математична		Математика
Природнича Соціальна і Здоров'язбережувальна Громадянська та історична		Я досліджую світ
Технологічна		Трудове навчання
Інформатична		Мистецтво (інтегрований курс)
Мистецька		Фізична культура
Фізкультурна		
Мовно- літературна	5-8	Українська мова Українська література
Математична		Математика
Природнича		Інтегрований курс «Пізнаємо природу»
Громадянська		Вступ до історії України та громадської освіти
Соціальна і здоров'язбережувальна		Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»
Інформатична		Інформатика
Технології		Технології
Мистецька		Музичне мистецтво
		Образотворче мистецтво
Фізична культура		Фізична культура
Мови і літератури	9-10	Українська мова
		Українська література
Суспільствознавство		Історія України
		Основи правознавства
Математика		Математика
Природознавство		Природознавство
		Географія
Технології		Фізика і хімія у побуті
		Трудове навчання

Здоров'я і фізична культура		Інформатика
		Основи здоров'я
		Фізична культура

Для занять з технології (трудового навчання) у 5-10 класах з наповненістю більше 7 осіб учні класу діляться на дві групи (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002р. № 128 зі змінами внесеними наказом Міністерства освіти і науки від 03.06.2025р. № 808).

Інваріантна складова навчального плану включає години **корекційно-розвиткових занять** із соціально-побутового орієнтування (клас-комплект (2кл.+3кл.) та 5-10-ті класи), ритміки (клас-комплект (2кл.+3кл.) та 5-10-ті класи), ЛФК (клас-комплект (2кл.+3кл.) та 5-10-ті класи) та розвитку мовлення (клас-комплект (2кл.+3кл.) та 5-10-ті класи).

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

- формування особистісних якостей дитини, розвиток і корекція всіх психічних процесів, сприяння психологічній адаптації та соціальної реабілітації дітей;
- розвиток та подолання порушень мовлення (усного та писемного), дихання та голосу у дітей, попередження можливих вторинних розладів;
- корекція та компенсація загальної та дрібної моторики учнів;
- корекція та розвиток рухових порушень та недоліків фізичного розвитку, формування вмінь диференціювати рухи відповідно до ступеня мускульних навантажень, темпу рухів, підпорядкування рухів музиці.

Для створення оптимальних умов оволодіння навчальним матеріалом учнями, які мають порушення психофізичного розвитку, проводяться індивідуальні та групові заняття з корекції відповідних недоліків розвитку.

З учнями 2,3, 5-10-х класів, які мають мовленнєві порушення, учителями-логопедами школи проводяться групові та індивідуальні заняття з розвитку мовлення. Групи комплектуються з урахуванням однорідності мовленнєвих порушень учнів одного класу. З учнями, які потребують додаткової уваги, проводяться індивідуальні заняття. Тривалість групових занять – 40- 45 хвилин, індивідуальних – 15-20 хвилин.

Заняття з лікувальної фізкультури проводяться групами та індивідуально за спеціально розробленими індивідуальними комплексами з урахуванням форм і ступеня важкості захворювання дітей.

Спеціальні корекційно-розвиткові заняття з лікувальної фізкультури і розвитку мовлення, проводяться у другій половині дня та регламентуються окремим розкладом.

Варіативна складова навчального плану школи створена на засадах компетентнісного підходу щодо формування змісту та організації освітнього процесу:

• **Для класу-комплекту (2кл.+3кл.) - курс «Азбука творчості»** (Програма з корекційно-розвиткової роботи «Азбука творчості» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Чеботарьова О.В., канд.пед.наук, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Інституту спеціальної педагогіки НАПН України Брусенська І. М., вчитель-методист, вчитель трудового навчання СНВК «Мрія» м. Києва., 2018р.). «Азбука творчості» – корекційно-розвивальна програма,

спрямована насамперед на розвиток пізнавального, психоемоційного та особистісного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями за допомогою художньої творчості.

- **«Сходінки до інформатики»:** інтегрований курс з розвитку алгоритмічного, логічного та критичного мислення молодших школярів». (Схвалено комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІМЗО від 02.07.2019р. № 22.1/12-Г-528). Курс введений з метою формування в учнів початкових класів навичок роботи з комп'ютерним обладнанням, використання інформаційно-комунікативних технологій, які необхідні для роботи у дистанційному форматі.

- **курс за вибором «Наша слава Україна»** для учнів 1-4 класів загальної середньої освіти. (Варіативна складова Типових навчальних планів для початкової школи. Укладач: Хмель О.С.; 2022р.). Основною метою програми є формування соціальної та життєвої компетентностей молодших школярів на основі знань про Україну; ознайомлення з її цінностями та надбаннями українського народу; вивчення особливостей української культури, природного довкілля, націє- та державотворення, української ментальності; формування духовно багатой особистості з цілісним уявленням про світ, глибокими патріотичними почуттями та розвиненою національною самосвідомістю майбутнього громадянина України.

• **Для 5-8 класів – курс «Українознавство»** (5–11 класи: навчальна програма з курсу за вибором «Українознавство» для закладів загальної середньої освіти України /авт.- укл.: А. Ціпко, Т. Бойко, С. Бойко, О. Газізова. Київ, 2020р.), програму якого рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 10.08.2020р. № 1/11-5310). Метою курсу є надати учневі/учениці комплекс знань про Україну, українців, українську культуру як окремий світ із власним життєтворчим потенціалом, що розгортається у спільнотному та державотворчому досвіді, яким показано тяглі приклади української історичної єдності. Через збагачення знаннями, отриманими з цього курсу, молодому поколінню буде надано міцне психологічне опертя та сталі культурні зорієнтування на творення власного майбуття – себе як гідної людини, поважного громадянина, досвідченого фахівця в розлогій перспективі розвитку держави Україна.

• **Для 9-10 класів – курс «Підприємництво і фінансова грамотність»** (Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність» для 9-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку /авт.- укл.: Біневич І.В., Тороп К.С.), програму якого рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 13.06.2023р. № 724). Метою курсу є вироблення практичних навичок економічної, зокрема фінансової поведінки учнів. Зміст курсу сприяє соціально-комунікативному, пізнавальному та моральному розвитку учнівства. Початковим ступенем економічного мислення є фінансова грамотність – система знань і навичок, необхідних для ухвалення раціональних і ефективних фінансових рішень з метою досягнення особистого фінансового благополуччя.

Курси варіативної складової сприяють створенню умов для реалізації Постанови президії Академії педагогічних наук України «Про концепцію громадянського виховання дітей і молоді», Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України, яку затверджено наказом МОН України від 06.06.2022р. №527; розвитку самостійності та формуванню життєво важливих компетенцій школярів з урахуванням їх індивідуальних та типологічних особливостей; соціальній реабілітації та адаптації дітей з інтелектуальними

порушеннями. Зміст курсів відповідає сучасним тенденціям впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у життєдіяльність людини, віковій зацікавленості учнів спеціальної школи і націлений на формування життєвої компетентності засобами міжпредметного і предметного змісту, що сприяє оволодінню соціальним досвідом, навичками життя й практичної діяльності в суспільстві.

V. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

В типових освітніх програмах визначено основні ключові компетентності здобувачів освіти:

- 2,3-х класів (Типова освітня програма початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1-4 класів з порушеннями інтелектуального розвитку, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022р. № 836);

- 6-8-х класів (Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступенів для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом МОН від 07.12.2021р. № 1317);

- 9-10-х класів (Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступенів для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018р. № 627);

5.1. Ключові компетентності 1-4 класи НУШ

- *володіння державною мовою*, що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;

- *можливість спілкуватися рідною мовою* (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;

- *математична компетентність*, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- *соціально-трудової компетентності*, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;

- *екологічна компетентність*, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;

- *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими уміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальній адаптації та інтеграції в суспільство;

- *громадянські та соціальні компетентності*, що передбачає уміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;

- *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей визначені вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

5.2. Ключові компетентності 5-8 класи НУШ

1) *Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами*. Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас.

2) *Математична компетентність*. Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.

3) *Основні компетентності у природничих науках і технологіях*. Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; користуватися технологічними пристроями.

4) *Інформаційно-цифрова компетентність*. Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

5) *Уміння вчитися впродовж життя*. Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.

6) *Ініціативність і підприємливість*. Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні

рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.

7) *Соціальна і громадянська компетентності*. Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

8) *Обізнаність і самовираження у сфері культури*. Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

9) *Екологічна грамотність і здорове життя*. Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати і оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень.

5.3. Ключові компетентності 9-10 класи

1) *Спілкування державною мовою* (і рідною - у разі відмінності, українською жестовою або за допомогою альтернативних засобів спілкування). Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас.

Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань.

Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.

2) *Математична компетентність*. Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.

Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.

3) *Основні компетентності у природничих науках і технологіях*. Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі;

будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями.

Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.

Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.

4) *Інформаційно-цифрова компетентність*. Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач.

Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.

5) *Уміння вчитися впродовж життя*. Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.

Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії

6) *Ініціативність і підприємливість*. Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.

Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.

Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).

7) *Соціальна і громадянська компетентності*. Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини.

Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.

8) *Обізнаність і самовираження.* Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (в тому у сфері культури числі за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування), національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.

9) *Екологічна грамотність і здорове життя.* Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень.

Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітніх програм рекомендується використовувати **внутрішньопредметні** та **міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів освіти та переносу умінь у нові ситуації.

5.4. *Наскрізні змістові лінії*

Наскрізні змістові лінії є соціально значущими надпредметними темами, які допомагають формувати в учнів уявлення про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. Реалізуються насамперед через: організацію освітнього середовища; навчальні предмети; виховні заходи; екскурсії; позакласну роботу та роботу в гуртках.

Наскрізна лінія	Шляхи реалізації наскрізних ліній в закладі під час уроків
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у

	здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (завдання пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань, (здійснення заощаджень, інвестування запозичення, страхування кредитування тощо). Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

5.5. *Форми організації освітнього процесу в закладі*

З метою створення рівних умов доступу до освіти, збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу під час дії правового режиму воєнного стану в Україні; керуючись Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 року № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», наказами Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»; від 13.06.2024р. № 836 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»; рішення педагогічної ради закладу від 27.08.2025р. протокол № 1 початкова освіта та базова середня освіта в закладі може здобуватися **за дистанційною формою** навчання (з використанням технологій дистанційного навчання). Корекційно-розвитковий процес, психолого-педагогічний супровід (індивідуальні консультації для учнів та їх батьків), консультативний пункт, психолого-педагогічний консиліум закладу працюють дистанційно.

Для реалізації індивідуального навчального плану, надання рекомендацій батькам та перевірки виконаних завдань педагогами заклад організовує освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу.

Засоби комунікації:

- ✓ розміщення завдань та рекомендацій на сайті закладу;

- ✓ веб-сервіс дистанційного навчання Google Classroom, додаток Google Meet;
- ✓ створення груп із батьками, учнями у соціальних мережах (Viber, Telegram, WhatsApp тощо), які використовуються для швидкого обміну інформацією, оголошень, неформального спілкування; створення групових чатів для класів, батьківських комітетів, надсилати повідомлення, файли, голосові повідомлення, проводити швидкі опитування;
- ✓ спілкування в телефонному режимі;
- ✓ листування через електронну пошту тощо.

Крім того, в закладі проводяться корекційно-розвиткові заняття:

- ✓ розвиток мовлення;
- ✓ лікувальна фізкультура;
- ✓ соціально-побутове орієнтування;
- ✓ ритміка.

VI. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Навчання здійснюється за освітніми програмами, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та розміщені на офіційних веб-сайтах МОН України за посиланням: <https://mon.gov.ua/ua/tag/dityam-z-osoblivimi-potrebami> та ІМЗО за посиланням: <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/>.

У програмах визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання (предметно-орієнтовані компетентності); вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. У пояснювальній записці до кожного предмету чи інтегрованого курсу представлено корекційно-розвиткові завдання та спрямованість навчального предмету, реалізація яких є обов'язковою умовою навчання.

Освітній процес у **1-4 класах** організовано за Типовими освітніми програмами, розробленими під керівництвом Чеботарьової О. В.:

1) Типова освітня програма для 1-2 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О. В.), затверджена наказом МОН України від 19.09.2022р. № 836;

2) Типова освітня програма для 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О. В.), затверджена наказом МОН України від 19.09.2022р. № 836.

Освітній процес базової середньої ланки освіти - **5-6 класи** (адаптаційний цикл) організовано за Модельними навчальними програмами:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	Назва	автор(и)
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів	Пономаренко Н.В., Тороп К. С.,

(українська мова та українська літератури)	загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Ярмола Н. А.
	Модельна навчальна програма «Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ляшенко В. В.
Математична	Модельна навчальна програма «Математика» для 5-6 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прохоренко Л.І., Тороп К. С., Біневич І.В.
Природнича	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Василенко Н. А., Трикоз С. В., Калюкова Ж. С.
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Ярмола Н. А., Калюкова Ж. С.
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Трокай Т. М., Лапін А. В., Ляшенко В. В.
	Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Кликова С. О.
Мистецька	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Лопатіна М. В., Прядка І. Є., Шпилева Ю. І.
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Косенко Ю. М.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прибега О. М., Василенко Н. А., Лапін А. В., Різченко А. В.
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Скакодуб Т. С., Тороп К. С., Василенко Н. А.
	«Технології (декоративно-ужиткове	Гаврюш В.О.

	мистецтво)» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	
--	--	--

Освітній процес базової середньої ланки освіти - **7,8 класи** (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) організовано за Модельними навчальними програмами:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	Назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мова та українська літератури)	Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н.В., Тороп К. С., Анохіна О.А.
	Модельна навчальна програма «Українська література» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н.В., Тороп К. С., Ляшенко В.В.
Математична	Модельна навчальна програма «Математика» для 7-10 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Біневич І.В., Тороп К.С., Глухова С.В.
Природнича	Модельна навчальна програма «Географія» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Бондаренко О.Ю., Тороп К.С.
	Модельна навчальна програма «Фізика і хімія в побуті» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Глухова С.В., Тороп К. С., Біневич І.В.
Соціальна і здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Калюкова Ж. С., Скакодуб Т.С.
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Трокай Т. М., Тороп К. С.,
Мистецька	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Лопатіна М. В., Прядка І. Є., Шпилєва Ю. І.
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Історія України» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із	Тороп К. С., Василенко Б.В., Ляшенко В.В.

	порушеннями інтелектуального розвитку	
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прибега О. М., Василенко Н. А., Різченко А. В.
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Скакодуб Т. С., Тороп К. С., Калюкова Ж.С.
	«Технології (декоративно-ужиткове мистецтво)» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Гаврюш В.О.

Поданий перелік модельних навчальних програм є базовим і може бути доповнений іншими модельними навчальними програмами, які отримують гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», шляхом внесення змін до цієї Освітньої програми в установленому порядку.

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі. Модельні навчальні програми спрямовані на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Навчальні програми (*Ключова різниця між модельною і навчальною програмами у тому, що модельна програма не вказує кількість годин, порядок вивчення тем і інструментарій для вчителя. Тому при розробці учитель враховує і кількість годин, зазначену у навчальному плані, і підручник, за яким працює*), розроблені на основі модельних навчальних програм. Сукупність модельних та/або навчальних програм в освітній програмі охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

На основі навчальної програми з предмета/інтегрованого курсу вчитель складає **календарно-тематичне планування** з урахуванням навчальних можливостей класу: може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту у навчальній програмі.

Календарно-тематичне та поурочне планування складається вчителем у *довільній формі*, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних та поурочних планів-конспектів є *індивідуальною справою вчителя*.

Освітній процес у **9-10 класах** організовано відповідно до Переліку комплектів навчальних програм для здобувачів базової середньої освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами (наказ МОН України від 12.06.2018р. № 627 зі змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018р. № 815 та від 10.06.2019р. № 808:

Освітні галузі	Навчальні програми
Мови і літератури	Навчальні програми з <i>української мови</i> для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, підготували Кравець Н. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психокорекційної педагогіки факультету корекційної педагогіки та психології НПУ імені М. П. Драгоманова; Утвенко Н. О., учитель-методист школи «Надія» м. Києва; Київ – 2019
	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку <i>Українська мова</i> 8-10 класи Укладачі: Остапенко Л.І., старший вчитель, вчитель-дефектолог, директор спеціальної школи-інтернату № 17 м. Києва; Висоцька А.М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник лабораторії олігофренопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України; Київ – 2016
	Навчальні програми з <i>української літератури</i> для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, підготувала Кравець Н. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психокорекційної педагогіки факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова; Київ – 2019
Суспільство-знавство	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку <i>Основи правознавства</i> 10 клас Укладач: Косенко Ю. М., канд. пед. наук, доцент кафедри корекційної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка; Київ – 2016
Математика	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку <i>Математика</i> 8-10 класи Укладачі: Королько Н.І., доцент кафедри логопедії факультету корекційної педагогіки та психології ім. М.П. Драгоманова; Троїцька В.В., вчитель спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату № 26 м. Києва; Київ – 2016
Природознавство	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку <i>Природознавство</i> 8-9 класи Укладачі: Блеч Г.О. - канд. пед. наук, старший науковий співробітник Інституту спеціальної педагогіки НАПН України; Трикоз С.В. - канд. пед. наук, старший науковий співробітник Інституту спеціальної педагогіки НАПН України; Київ – 2016

	Навчальні програми для 6 – 9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. <i>Географія</i> 6 - 9 класи. Укладачі: Одинченко Л.К., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологій корекційної та інклюзивної освіти «ДВНЗ» ДДПУ; Скиба Т.Ю., викладач кафедри корекційної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка, вчитель географії вищої категорії; Київ - 2015
	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку <i>Фізика і хімія в побуті</i> 8-10 класи Укладачі: Татяничкова І.В., канд. пед. наук, доцент ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Співак Л.А., канд. пед. наук, доцент, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; Київ – 2016
Мистецтво	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку <i>Музичне мистецтво</i> 8 клас Укладачі: Левченко Л.Й., вчитель музики і ритміки, вчитель-дефектолог спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату №17 м. Києва; Іванців А.Я., вчитель музичного мистецтва КЗ ЛОР «Бориславська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат І-ІІІ ступенів»; Тіщенко Н.Ф., вчитель-дефектолог КЗ ЛОР «Бориславська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат І-ІІІ ступенів»; Київ – 2016
Технології	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. <i>Квітникарство</i> 8-10 класи Автор: Чеботарьова О. В., канд. пед. наук, ст. наук. співробітник лабораторії олігофренопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України; Київ – 2016
	Модельна навчальна програма «Технології (декоративно-ужиткове мистецтво)» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з (варіативними модулями)(авт. В.О.Гаврюш)
	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. <i>Інформатика</i> . 8-10 класи. Укладач: Кликова С. О., старший вчитель-методист спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату №17 м. Києва; Київ – 2016
Здоров'я і фізична культура	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. <i>Основи здоров'я</i> . 8-10 класи. Укладач: Гладченко І.В. кандидат педагогічних наук, ст. наук,

	співробітник лабораторії олігофренопедагогіки; Київ – 2016
	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. <i>Фізична культура</i> . 8-10 класи. Укладач: Бобренко І.В., молодший науковий співробітник лабораторії олігофренопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України; Київ – 2016

Особливістю освітнього процесу дітей з ООП є його **корекційна спрямованість**. В навчальному плані передбачаються години для проведення корекційно-розвиткових занять, які реалізуються через курси «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Ритміка», «Лікувальна фізкультура». Корекційно-розвиткові заняття проводяться вчителями-дефектологами та практичним психологом.

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для дітей з інтелектуальними порушеннями доступні на офіційному веб-сайті ІМЗО за посиланням: <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/korektsiyniprogrami/korektsiyno-rozvitkovi-zanyattya-dlya-rozumovo-vidstalih-ditey/>

Корекційно-розвиткові заняття	Програми з корекційно-розвиткової роботи
Соціально-побутове орієнтування	Програма з корекційно-розвиткової роботи « <i>Соціально-побутове орієнтування</i> » для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автор: Ярмола Н.А.). Київ – 2018
	Програма з корекційно-розвиткової роботи « <i>Соціально-побутове орієнтування</i> » для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Остапенко Л. І., Тарновська Л. І.). Київ – 2022
Розвиток мовлення	Програма з корекційно-розвиткової роботи « <i>Розвиток мовлення з використанням методики ТАН-Содерберга</i> » для 2-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Заремба В.В., Ліщук Н.І., Морозова Н.В., Блеч Г.О.). Київ – 2018
	Програма з корекційно-розвиткової роботи « <i>Розвиток мовлення</i> » для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Хайдарова О.С., Блеч Г.О.). Київ – 2018
	Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку « <i>Розвиток мовлення</i> » (Хайдарова О.С.). Київ – 2022
Ритміка	Програма з корекційно-розвиткової роботи « <i>У світі ритмів</i> » для 1-4 класів з спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Левченко Л.Й., Гладченко І.В.). Київ – 2018
	Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів

	спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку <i>«Ритміка»</i> (Редько Л.О., Безкоровайна Л. А.). Київ – 2022
Лікувальна фізкультура	Програма з корекційно-розвиткової роботи <i>«Лікувальна фізкультура»</i> для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І.В.). Київ – 2018
	Програма з корекційно-розвиткової роботи <i>«Лікувальна фізична культура»</i> для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (І. В. Бобренко). Київ – 2022

Варіативна складова навчального плану враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу освіти і відображається у навчальному плані.

Класи	Програми курсів за вибором (варіативна складова)
Для 2,3 кл.	Програма з корекційно-розвиткової роботи <i>«Азбука творчості»</i> для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Чеботарьова О.В., канд.пед.наук, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Інституту спеціальної педагогіки НАПН України Брусенська І. М., вчитель-методист, вчитель трудового навчання СНВК «Мрія» м. Києва., 2018
	<i>Сходінки до інформатики</i> : інтегрований курс з розвитку алгоритмічного, логічного та критичного мислення молодших школярів 2–4 класи (Схвалено комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІМЗО від 02.07.2019 р. № 22.1/12-Г-528)
	Курс за вибором <i>«Наша слава Україна»</i> (для учнів 1-4 класів загальної середньої освіти). Варіативна складова Типових навчальних планів для початкової школи . Укладач: Хмель О.С.; 2022
Для 5-8 класів	Курс <i>«Українознавство»</i> (5–11 класи: навчальна програма з курсу за вибором <i>«Українознавство»</i> для закладів загальної середньої освіти України / авт.- укл.: А. Ціпка, Т. Бойко, С. Бойко, О. Газізова. Київ, 2020), програму якого рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 10.08.2020 № 1/11-5310).
Для 9-10 класів	Модельна навчальна програма <i>«Підприємництво і фінансова грамотність»</i> для 9-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку; авт. Біневич І.В., Тороп К.С.; (наказ Міністерства освіти і науки України від 13.06.2023 N 724)

Освітній процес організовується за підручниками, які за результатами конкурсного відбору отримали гриф МОН або висновок схвалення для використання у закладах загальної середньої та (або) спеціальної освіти відповідною комісією Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України. Використання навчальних посібників, зошитів із друкованою основою, що доповнюють зміст підручників, утворюють разом із ними навчальні комплекти, є не обов'язковим. Типові освітні програми, переліки навчальної та науково-методичної літератури доступні на офіційному веб-сайті МОН України (<https://mon.gov.ua/>) та на веб-сайті ІМЗО (<https://bit.ly/3x5s8W8>). Крім цього, на веб-сайті ІМЗО в розділі «Електронна бібліотека», розміщені електронні версії підручників, художні та науково-популярні видання серії «Шкільна бібліотека» (<https://lib.imzo.gov.ua/>); на веб-сайті Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України розміщені корекційно-розвивальні програми, науково-методична література, електронна бібліотека та інші матеріали для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (<http://ispukr.org.ua/>). Перелік навчальної літератури постійно оновлюється з урахуванням видання нових підручників, навчальних посібників.

ВІІ. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з інтелектуальними порушеннями здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-но-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формульовального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Навчальні досягнення учнів у **2 класі** підлягають вербальному оцінюванню, у **3 класі** - рівневному.

Вербальну і рівневу оцінки можуть виражати як усно, так і письмово. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначається буквами:

- «початковий» (П);
- «середній» (С);
- «достатній» (Д);

Таке оцінювання допомагає учню/учениці усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється згідно наказу МОН України від 13 липня 2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання навчальних досягнень освіти здобувачів **5-8 класів** передбачає постійне спостереження за навчальним процесом, надання зворотного зв'язку та коригування навчальних завдань з урахуванням індивідуальних потреб учнів; відбувається за моделями в контексті Нової української школи (НУШ) передбачає використання різних підходів та інструментів для оцінювання навчальних досягнень учнів, зокрема **формульальне** та **підсумкове** оцінювання. Основним принципом є

орієнтація на процес навчання та надання учням зворотного зв'язку, а також оцінювання досягнень на основі груп результатів.

Семестрове оцінювання здійснюють за групами результатів із кожного навчального предмета / інтегрованого курсу. Крім того, має бути виставлена загальна оцінка за предмет / інтегрований курс.

Семестрове оцінювання в 6-8 класах проводиться за групами результатів навчання, враховуючи підсумки контролю (за третьою моделлю виведення семестрової оцінки й фіксування результатів оцінювання в журналі для 5–8 класів): оцінки за семестр виставляють на основі підсумкових робіт (ПР) за однією або кількома групами результатів (ПР ГР1/ПР ГР2/ПР ГР3/ПР ГР4), визначеною/ визначених у ДСБСО чи Критеріях оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням тематичного оцінювання (ТО). Під час застосування цієї моделі вчителі враховують динаміку особистих досягнень учня / учениці впродовж семестру. Впродовж семестру може здійснюватися також поточне оцінювання за групами результатів.

Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри з урахуванням динаміки особистих досягнень учня / учениці впродовж року.

За вчителями закладу залишається право обирати певну модель фіксації результатів навчання учнів 5-8 класів та самостійно визначити, як впродовж семестру буде здійснювати поточне оцінювання за групами результатів, яку кількість робіт запропонувати виконати учнівству відповідно до груп результатів, передбачених певним предметом / інтегрованим курсом.

У разі відсутності учня/учениці на уроці в день проведення комплексної підсумкової роботи, оцінки за групами загальних результатів виставляють, ураховуючи поточне оцінювання протягом вивчення окремої теми.

У **9-10-х** класах проводиться *формульальне, поточне, тематичне і підсумкове (семестрове, річне)* оцінювання відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10-х класів з порушеннями інтелектуального розвитку, рекомендованих Міністерством освіти і науки України відповідно до рішення комісії із спеціальної педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол № 4 від 09.10.2019 року). Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня 9-10 класів здійснюється бально з усіх предметів інваріантної складової. Тематична оцінка виставляється на підставі поточних, семестрова – на підставі тематичних, річна – на підставі семестрових з урахуванням індивідуального поступу розвитку учня у процесі навчання.

Семестрові оцінки можуть коригуватися.

Навчальні досягнення учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня оцінюються вербально. При вербальному оцінюванні використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння елементарних знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику особистісного розвитку учнів. Характеристика особистісного розвитку учня відображає рівень самостійності, комунікативності, уміння працювати в групі, ставлення до навчальної праці, рівень прикладених зусиль, сформованість навчально пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтирів та загальнонавчальних умінь, тощо та здійснюється вербально під час поточного контролю.

Під час оцінювання навчальних досягнень **дітей з дислексією** не враховуються помилки, пов'язані з порушеннями усного мовлення (у його фонологічній, лексичній та граматичній складових), що виявлені в учня та щодо яких проводиться корекційна робота на логопедичних заняттях.

Оцінювання результатів навчальних досягнень **школярів з дисграфією, дизорфографією** здійснюється з урахуванням рівня оволодіння ними відповідними вміннями і навичками: оцінка не знижується за виконання вправ, що містять помилки, які є наслідком мовленнєвого порушення.

Об'єктами контролю у процесі навчання є складники предметних та життєвої компетентностей: знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними; вміння та навички застосовувати засвоєні знання; досвід діяльності; ціннісні ставлення. Основними функціями контролю навчальних досягнень учнів є: мотиваційна, діагностико-коригуюча, контролююча, навчальна, розвитково-виховна, соціальна.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Парасковіївської спеціальної загальноосвітньої школи № 40
Донецької обласної ради на 2025/2026 навчальний рік
для 2,3 класу-комплекту з навчанням українською мовою
 (2 кл. - перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий;
 3 кл.- другий цикл початкової освіти – основний)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		2	3
Мовно-літературна	Навчання грамоти	-	-
	Українська мова та літературне читання	7	7
Математика	Математика	4	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	4	4
Технологічна	Трудове навчання	2	2
Інформатична			
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		22	22
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	4	4
	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА			
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття	Азбука творчості	2	1
	Інформатика	-	1
	Курс « Наша славна Україна»	-	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		21	22
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		32	33

Директор школи

Олександр ВАСИЛЕНКО

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Парасковіївської спеціальної загальноосвітньої школи № 40
Донецької обласної ради на 2025/2026 навчальний рік
для 6 класів з навчанням українською мовою
(перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний)

Освітні галузі	Навчальні предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень
		6-А, 6-Б
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
Математична	Математика	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Географія	-
	Фізика і хімія в побуті	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1
	Історія України	-
Інформатична	Інформатика	2
Технологічна	Технології	10
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Усього		30
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	1
	Ритміка	1
	Лікувальна фізкультура	1
	Соціально-побутове орієнтування	2
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА		
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття	Українознавство	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		28
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		36

Директор школи

Олександр ВАСИЛЕНКО

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**Парасковіївської спеціальної загальноосвітньої школи № 40****Донецької обласної ради на 2025/2026 навчальний рік****для 7-8 класів з навчанням українською мовою****(другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання за програмами НУШ)**

Освітні галузі	Навчальні предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень	
		7 кл.	8-А, 8-Б
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
Математична	Математика	4	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	-	-
	Географія	1	2
	Фізика і хімія в побуті	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	-	-
	Історія України	2	2
Інформатична	Інформатика	2	2
Технологічна	Технології	11	11
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	2
Усього		31,5	32,5
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	1	1
	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА			
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття	Українознавство	1,5	1,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		30	32
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		38	39

Директор школи

Олександр ВАСИЛЕНКО

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Парасковіївської спеціальної загальноосвітньої школи № 40
Донецької обласної ради на 2025/2026 навчальний рік
для 9-10 класів з навчанням українською мовою
(другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень по класах	
		9-А, 9-Б, 9-В	10-А, 10-Б, 10-В
ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА			
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	2	-
	Основи правознавства	-	1
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	-
	Географія	2	-
	Фізика і хімія у побуті	2	1
Технології	Трудове навчання	11	18
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	-
	Фізична культура	2	2
Разом		31	31
Корекційно – розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2
	Розвиток мовлення	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Ритміка	1	1
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА			
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Курс «Підприємництво і фінансова грамотність»	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		32	32
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		37	37

Директор школи

Олександр ВАСИЛЕНКО